

ISBN: 978-605-7949-01-1

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 85

Menâkıb Dizisi

Editör

Yusuf Genç

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Dilara Yabul

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

Kapak Minyatürü

Cihangir Aşurov

1. BASKI

Ekim 2018
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

İhlas Gazetecilik A.Ş.
Matbaa Sertifika No: 12227
Merkez Mah. 29 Ekim Cad.
İhlas Plaza No: 11 A/41
Yenibosna Bahçelievler / İstanbul
Tel: 212.454 37 11

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Hamzanâme

Hamzazâde Rüstem ile
Said-i Nebire'nin Maceraları

HAZIRLAYAN

REYHAN ÇORAK - SAİME ÇAKMAK

KETEBE

Reyhan orak

Afyonkarahisar'da doğdu. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Sevgilide Göz, Kaş ve Kirpik Üzerine Benzetmeler" teziyle yüksek lisans yaptı. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde "16. Yüzyıl Şairlerinden Müniri'nin Manzum Siyer-i Nebi'si (cild: 2-3) isimli teziyle de doktorasını tamamladı. Hâlen İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Saime akmak

1993 yılında Rize'de doğdu. Yıldız Teknik Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Marmara Üniversitesi'nde Yeni Türk Edebiyatı alanında Yüksek Lisans programına devam etmekte olup tez aşamasındadır.

İçindekiler

HAMZANÂME 18. CİLD HAMZAZÂDE RÜSTEM İLE SAİD-İ NEBİRE'NİN MACERALARI

Giriş.....	9
Karakterler.....	19
On Yedinci Ciltten Anlatır Hikâyesidir	23

Cellâb Fireng'in Hercene'yi İşgalini Anlatır Hikâyesidir.....	25
---	----

Rüstem ile Cellâb Fireng'in Cengini Anlatır Hikâyesidir	27
Sehrâb Vezirin Mal u Hazinesi Kaçırışını Anlatır Hikâyesidir	28
Jengâve'nin Said-i Nebire'ye Hilesini Anlatır Hikâyesidir	29
Seyyâre Ayyar'ın Sâhibkırân'dan Haber Getirişini Anlatır Hikâyesidir.....	31
Seyfi bin Zülyezen'in Hoca-i Dâna'dan Mâlûmatını Anlatır Hikâyesidir.....	31
Sâhibkırân'ın Kartus ile Dostluğunu Anlatır Hikâyesidir.....	32
Dîvâne Çoban Pîçe'nin Atası İntikamına Düşmesini Anlatır Hikâyesidir	33

Dîvâne Çoban Pîçe'nin Kayser'in Şehrini Azim Etmesini Anlatır Hikâyesidir.....	34
Dîvâne Çoban Pîçe ile Kayser Askerlerinin Cengini Anlatır Hikâyesidir	35
Dîvâne Çoban Pîçe'nin Lâyâkıl Olmasını Anlatır Hikâyesidir.....	37
Tûran-ı Âhencüb'un Hapsedilmesini Anlatır Hikâyesidir.....	38
Dîvâne Çoban Pîçe'nin Behmen-i Haramî ile Karşılaşmasını Anlatır hikâyesidir.....	38
Dîvâne Çoban Pîçe'nin Haramîler ile Kayser'e Karşı Cengini Anlatır Hikâyesidir	39
Tûran-ı Âhencüb'un Halâsını Anlatır Hikâyesidir.....	41

Şehr-i Mâmuriyye'nin

İnşasını Anlatır Hikâyesidir.....	43
-----------------------------------	----

Sâhibkrân ile Çoban Pîçe'nin Cengini Anlatır Hikâyesidir	46
Dîvâne'nin Emir-i Cihan'a Râm Oluşunu Anlatır Hikâyesidir	49
Râdi-i Nerre'nin Kellesinden Kadehi Anlatır Hikâyesidir.....	50
Dîvâne Çoban Pîçe'nin Köy Kızıyla Macerasını Anlatır Hikâyesidir	51
Feyrûz Keştibân'ın Hilesini Anlatır Hikâyesidir.....	52
Sâlim Haramî'nin Dîvâne ile Karşılaşmasını Anlatır Hikâyesidir.....	53
Sehhâr Daye'nin Sihrini ve Dîvâne'nin Halâs Oluşunu Anlatır Hikâyesidir.....	54
Sâhibkrân'ın Dîvâne'yi Buluşunu Anlatır Hikâyesidir.....	55
Sâhibkrân'ın Dîvâne'ye Olanları Öğrenmesini Anlatır Hikâyesidir.....	57
Cazu'nun Sihrini Anlatır Hikâyesidir	58
Sâlim Haramî'nin Müslüman Oluşunu Anlatır Hikâyesidir.....	59

Said-i Nebire'nin Dârâ-yı Fireng'e

Esir Düşmesini Anlatır Hikâyedir 61

Lehrâseb'in Bağ İçinde Bir Güzele Aşkını Anlatır Hikâyedir.....	65
Rüstem, Lehrâseb ve Seyyâre'nin Bağa Gelişini Anlatır Hikâyedir.....	66
Bağdaki Güzelin Kim Olduğunu Anlatır Hikâyedir	67
Mihrefruz'un Müslüman Oluşunu Anlatır Hikâyedir	67
Lehrâseb ile Girây-ı Fireng Cengini Anlatır Hikâyedir	69
Mihrefruz'un Askerlerinin Müslüman Oluşunu Anlatır Hikâyedir	71
Dârâ-yı Fireng'in Oğlunun Katlini Öğrenmesini Anlatır Hikâyedir.....	72
Dârâ-yı Fireng'in Girây'ın Katlini Öğrenmesini Anlatır Hikâyedir.....	74
Hâlüt'un Oğulları ile Rüstem'in Cengini Anlatır Hikâyedir..	75
Hâlüt'un Olanları Duymasının Anlatır Hikâyedir	82

Hâlüt'un Rüstem'le

Cengini Anlatır Hikâyedir 85

Rüstem ile Hâlüt'un Cengini Anlatır Hikâyedir.....	91
Lehrâseb'in Kâfir Eline Düştüğünü Anlatır Hikâyedir.....	92
Jengâve'nin Rüstem'e Hilesini Anlatır Hikâyedir.....	93
Rüstem'in Firengistan'a Esir Düşüşünü Anlatır Hikâyedir	95
Amr-ı Madî ve Sultan-ı Ayyarân'ın Kerîhe Cazu'nun Sihrine Düştüğünü Anlatır Hikâyedir.....	96
Kerîhe Cazu'nun ve Sâhibkrân'ın Karşılaşmasını Anlatır Hikâyedir.....	98
Sâhibkrân ile Rüstem'in Kavuşmasını Anlatır Hikâyedir.....	99
Said-i Nebire'nin Merzûk Şâh'ın Elinde Ahvâlini Anlatır Hikâyedir	101
Said-i Nebire'nin Behrac'ın Elindeki Ahvâlini Anlatır Hikâyedir	102

Firengise Bânû'nun Said-i Nebire'ye
Âşık Olmasını Anlatır Hikâyesidir 103

Şâdumân'ın Rüyasını ve Müslüman Oluşunu Anlatır Hikâyesidir	108
Said-i Nebire, Firengise Bânû, Şâdumân ve Daye Kadın'ın Kaçışını Anlatır Hikâyesidir	110
Said-i Nebire'nin Behrac'ın Pehlivanlarıyla Cengini Anlatır Hikâyesidir	110
Müşterî Sâr Namlı Pehlivanın Müslüman Oluşunu Anlatır Hikâyesidir	113
Said'in Behrac Han'ın Dört Pehlivanı ile Cengini Anlatır Hikâyesidir	114
Firengise Bânû'nun Kâfir Askerine Hilesini Anlatır Hikâyesidir	116
Said'in Dâver u Dârâb'ın Sarayına Girişini Anlatır Hikâyesidir	117
Said ile Dâver u Dârâb'ın Cengini Anlatır Hikâyesidir.....	118
Behrac Han'ın Olanları Öğrenmesini Anlatır Hikâyesidir	119
Ayruk Ejderkeş ile İmran Berk-i Süvâr'ın İslâm'a Gelişini Anlatır Hikâyesidir	120
Said-i Nebire ile Behrac Han'ın Karşı Karşıya Gelmesini Anlatır Hikâyesidir.....	121
Said'in Kâfir Askerleri ile Cengini Anlatır Hikâyesidir	122
Sehrâb-ı Buzurg-heykel ile Tavic Fireng'in İslâm'a Gelişini Anlatır Hikâyesidir	123
Behrac Han'ın İslâm'a Gelişini Anlatır Hikâyesidir	124
Said-i Nebire'nin Feliha Fireng'in Askerleriyle Cengini Anlatır Hikâyesidir	125
Câlût'un Mihrefruz'un Kalesine Gelişini Anlatır Hikâyesidir	127

Giriş

Türk edebiyatında, önce sözlü kültürde gelişen Hamzanâmeler, XIV-XV. yüzyıldan itibaren yazıya aktarılmaya başlanmıştır. Bunun sebebi, muhtemelen, halk arasında dağınık ve tutarsız şekilde bulunan rivayetleri bir sistem dâhilinde derleyip toparlamaktır.

Hamzanâmelerin olay örgüsü ve kahramanların şahsiyetleri Türklerin hareketli ve canlı yapısı ile örtüşmektedir. Aynı zamanda hadiselerin geçtiği zamanın muğlak olması ve kullanılan mekânların gerçekle hayal arasında gidip gelmesi üslûbun canlı yapısını korumakta ve beslemektedir. Okuyucunun veya dinleyicinin zihnini diri tutan bütün bu özellikler, edebiyatımızda menâkıbnâme denilen türün unsurlarıdır.

Terim olarak menâkıb kelimesi bir kişiyi methetme anlamındadır ve ilk defa IX. yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlamıştır. Hadis kitaplarında, ashâbın faziletlerine dair bölümlerin adı olarak geçer. Ayrıca halîfeler ve mezhep imamlarını tasvir eden eserlerin isimlendirilmelerinde de bu kelime kullanılır.¹

Menakıbnâme başlığı, IX. yüzyıldan sonraki dönemlerde sadece tasavvufî nitelik taşıyan eserler için tercih edilmiştir.

1 Haşim Şahin, “Menâkıbnâme” D.I.A., C. 29, İstanbul 2004, s. 112.